

DOORSTROOM

Dit informatiebulletin is een uitgave van Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa

Nummer 6
Mei 2006

In januari 2006 is de nieuwe Landinrichtingscommissie Drentsche Aa geïnstalleerd. Deze komt in de plaats van de vorige commissie, die ervoor heeft gezorgd dat sinds 1998 ongeveer 1300 hectare in het gebied op vrijwillige basis van eigenaar is veranderd, ten gunste van landbouw en natuur. De nieuwe commissie heeft van de provincie een bredere opdracht gekregen. Ze functioneert als uitvoeringsorgaan van het Overlegorgaan Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa en als 'gebiedsmakelaar'. Onafhankelijk voorzitter van de commissie is Rein Munniksma, burgemeester van de gemeente Aa en Hunze.

“Versterking agrarische structuur staat voor landinrichtingscommissie voorop”

Munniksma leidt de commissie op persoonlijke titel, niet als vertegenwoordiger van de gemeente. Natuurlijk brengt hij wel zijn bestuurlijke ervaring en netwerk mee en die komen goed van pas om in dit gebied, waar veel belangen spelen, processen in de gewenste richting te sturen. “Onze opgave houdt meer in dan het feitelijke ruilen van grond. Wij moeten drie hoofddoelstellingen dienen: versterking van agrarische structuur, herstel van het watersysteem en bijdragen aan de totstandkoming van de ecologische hoofdstructuur”, legt Munniksma uit. “Daarnaast kunnen we ook aan andere doelen werken, zoals versterking van de recreatieve structuur, als daarvoor kansrijke voorstellen komen. De verhouding tussen die doelstellingen is in het Drentsche Aa-gebied ingewikkeld. Ik zie het echt als een uitdaging om in die situatie oplossingen te bewerkstelligen waar meerdere partijen baat bij hebben en waar het gebied beter van wordt.”

Afwisseling

Voordat Munniksma in 1998 na de herindeling de gemeente Aa en Hunze onder zijn hoede kreeg, was hij burgemeester van Anloo. In de loop van de jaren heeft de Fries, van huis uit gewend aan het open polderlandschap, het Drentsche Aa-gebied leren kennen en waarderen. “Ik behoor tot die mensen die elke dag van het landschap genieten. Men kan mij regelmatig op stevige wandelschoenen in het gezelschap van mijn vrouw buiten tegenkomen. Wat ons hier vooral aanspreekt is de voortdurende afwisseling van open en besloten landschap, waarbij je door bos en langs houtwallen wandelt, maar ook langs akkers en weiden. Dit landschap is door boerenhanden gevormd en dat zie je. Om dat landschap in stand te houden moet je dus zorgen dat er agrarische bedrijvigheid blijft.”

Op pad met gidsen 3

Dorp in beeld 4

Knooppunt Oudemolen 6

Van Aa naar Beek 7

Bedreiging of kans

Heel bewust zet Munniksma daarom versterking van de agrarische structuur voorop als eerste doelstelling van de commissie. “De agrarische sector voelt zich door de huidige ontwikkelingen in dit gebied eerder bedreigd dan dat ze er kansen in ziet. Aan ons dus de taak om te proberen de bedreiging kleiner te maken en de kansen beter in beeld te brengen. Ik ben ervan overtuigd dat die kansen juist ook te vinden zijn in het bijzondere landschap van het Drentsche Aa-gebied. Als het voor de landbouw moeilijker wordt op de internationale markt te concurreren, kan juist dat unieke landschap kansen bieden om andere markten te gaan bedienen en daaruit een aanvullend inkomen te halen. Ik geef toe dat het belonen van groene en blauwe diensten niet vlot van de grond komt, maar als het ergens bij voorrang gerealiseerd wordt, is het in een gebied als dit.”

HAK achter de hand

De landinrichtingscommissie kan bij het verwezenlijken van deze en andere kansen helpen door kavels te ruilen, zodat deze per bedrijf gunstiger komen te liggen, en soms ook door complete bedrijven te verplaatsen naar elders binnen of buiten het Drentsche Aa-gebied met een betere bedrijfsstructuur. In dat opzicht kan de nieuwe commissie voortbouwen op de successen van haar voorganger, die voor veel bedrijven flink grotere huiskavels en concentratie van gronden heeft weten te realiseren. Daarbij staat de nieuwe commissie, naast kavelruil op vrijwillige basis, een middel ten dienste waarover de vorige commissie niet kon beschikken, namelijk de zogenaamde ‘herinrichting met administratief karakter’ oftewel HAK. Munniksma legt uit: “Als er bij de betrokkenen een vrij breed draagvlak is voor een ruiling, maar geen volledige overeenstemming, kunnen wij op wettelijke basis gronden herverdelen. De vorige commissie kon niets afdwingen. Nou is het zeker niet onze bedoeling om letterlijk en figuurlijk ‘hakkend’ het gebied door te trekken. Het uitgangspunt blijft vrijwillige kavelruil, we blijven steeds proberen om iedereen mee te krijgen. Maar als het nodig is kunnen wij knopen doorhakken. Daarmee voorkom je eindeloze praattrajecten zonder resultaat.”

Kennismakingsgesprekken

De commissie is zich nog aan het oriënteren op de invulling van haar rol als gebiedsmakelaar. “We voeren kennismakingsgesprekken met alle sectoren waar we mee te maken krijgen. Zo zijn we op een LTO-vergadering aanwezig geweest en de komende tijd gaan we praten met de recreatiesector, het waterschap en de natuur- milieuoorganisaties. Zij zijn vooral degenen die ons moeten gaan voeden met voorstellen”, vertelt Munniksma. Het BIO-plan en de Integrale Kansenkaart voor het Nationaal beek- en esdorpenlandschap zijn richtinggevend voor het werk van de commissie. “Ook de recente dorpsomgevingsplannen voor Anloo, Anderen en Gasteren zijn voor ons een bron van inspiratie. Daarin hebben de bewoners veel concrete ideeën op een rijtje gezet. Verder streven we, in navolging van de vorige commissie, naar een nauwe relatie met het project Amerdiep.” Vanwege de grootte van haar werkterrein (27.000 hectare) denkt de commissie aan het instellen van deelgebiedscommissies of contactpersonen per deelgebied.

Lol in het gebied

De stemming in de commissie is alvast constructief, stelt Munniksma vast. “Terwijl er mensen van zeer verschillende pluimage inzitten. In vergelijking met hun voorgangers hebben de meesten letterlijk en figuurlijk wat meer afstand tot het Drentsche Aa-gebied, maar ze zijn er wel door getroffen. En dan niet alleen door het landschap en de mooie natuur, maar vooral ook door alle ontwikkelingen en activiteiten die hier plaatsvinden. Ze hebben er echt lol in om met dit gebied bezig te zijn.”

De Landinrichtingscommissie

Drentsche Aa bestaat uit:

Onafhankelijk voorzitter	Rein Munniksma
Landbouw	Johan Emmens en Henk Tiems
Natuur en Milieu	Bert Witvoet en Martin Verhagen
Recreatiesector	Albert de Haan
Waterschappen	Hein Hilarides
Gemeenten	Henk Zwaving
Provincie (adviserend lid)	Kees Folkertsma
Secretaris (DLG)	Karen Beukema

Opdrachtgever van de commissie is het college van Gedeputeerde Staten. Daarnaast heeft de commissie een nauwe band met het Overlegorgaan van het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa. De Dienst Landelijk Gebied (DLG) verzorgt het secretariaat van de commissie. Adres: Landinrichtingscommissie Drentsche Aa, Postbus 30027, 9700 RM Groningen, tel. (050) 3178500, e-mail k.m.h.beukema@minlnv.nl.

Een zondagmorgen begin maart. De winter weet nog van geen wijken. Sneeuwjachten leveren mooie plaatjes op, maar zorgen ook voor gure omstandigheden. Dat heeft meer dan dertig mensen er niet van weerhouden om zich tegen tien uur te verzamelen voor Café De Drentsche Aa in Schipborg, voor een wandelexcursie georganiseerd door het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa.

Op pad met de Drentsche Aa-gidsen

Zin om ook eens mee te gaan op excursie met Drentsche Aa-gidsen? Zie de agenda op de achterpagina van deze Doorstroom. Of kijk voor het volledige en meest actuele overzicht van excursies en andere activiteiten op www.drentscheaa.nl!

Verwachtingsvol luisteren ze naar de inleidende woorden van gids Eddy Dijk, die de lange gebiedsnaam verklaart en het plan voor vandaag uit de doeken doet. Vanwege het aantal deelnemers gaan we in twee groepen uiteen. De ene groep gaat met Eddy mee, de andere met collega-gids Harma Heeres. Harma en Eddy behoren tot de dertig Drentsche Aa-gidsen die als vrijwilliger bezoekers mee op pad nemen. Net als hun collega's waren ze al ervaren (natuur)gidsen, voordat ze van de organisatie van het Nationaal beek- en esdorpenlandschap een speciale opleiding kregen, vooral om hun detailkennis van het Drentsche Aa-gebied op te vijzelen.

Elke week een excursie

Gezamenlijk verzorgen de dertig gidsen een uitgebreid programma: het hele jaar door is er zowat iedere week een excursie ergens in het Drentsche

Aa-gebied, telkens met een ander thema. De drempel voor deelname is laag: de excursies zijn gratis en je hoeft je niet op te geven. Het aantal deelnemers wisselt, maar bedraagt meestal enkele tientallen. Per jaar zijn het er meer dan duizend en dat aantal groeit. De deelnemers van vandaag komen zonder uitzondering uit de ruime omgeving: Eelde, Assen, Gieten. Het verst van huis is een deelnemer uit Smilde. Vrijwel iedereen is op de excursie geattendeerd door een stukje in de plaatselijke krant.

Ontdekkingen

Het thema van vandaag is 'ontdekkingen in het Drentsche Aa-gebied'. Daar kun je alle kanten mee op. Wij steken met Harma Heeres het Schipborgsche Diep over, waar we letterlijk en figuurlijk stilstaan bij het meanderen van de beek, hier prachtig te bewonderen. Vervolgens doorkruisen we over smalle paadjes de heide en zandduinen van Zeegse. We bewonderen een prachtig uitgegroeide jeneverbes en Harma toont ons vier verschillende soorten heideplanten. De sneeuw heeft inmiddels plaatsgemaakt voor wat Erwin Kroll een felle opklaring zou noemen. De gagelstruiken aan de rand van het Siepelveen kleuren warmrood in de zon. Harma attendeert de deelnemers op de aromatische geur van de gagel.

Lekker buiten

Ook de cultuurhistorie komt aan bod, met bijvoorbeeld het vroegere gebruik van de houtwallen en de madelanden langs de beek. "Ik kom hier al jaren maar hoor vandaag dingen die ik nog niet wist", zegt een deelnemer. Mooi meegenomen, maar kennis staat niet voorop: "Mensen willen vooral lekker buiten zijn en genieten", weet Harma. "Ik laat ze de schoonheid van het gebied zien. Door de reacties bekijk ik het gebied zelf ook elke keer anders en ontdek ik steeds nieuwe dingen." Om twaalf uur zijn we terug bij het beginpunt, waar de koffie uitnodigend geurt. Kan een zondag beter beginnen?

In de uiterste zuidwesthoek van het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa liggen Anreep, Schieven en Amelte. Samen vormen ze een van de oudste buurtschappen van Drenthe. De naam Anreep komt al voor in een document uit 1141. Uit vondsten blijkt dat er ook in de prehistorie al bewoning is geweest. “Amelte en Schieven werden pas later apart genoemd, toen er meerdere woningen stonden aan de andere kant van het Anreepdiep”, legt inwoner Mieke Kraijer uit. Geleidelijk kwamen er meer boerderijen. Momenteel telt de buurtschap Anreep-Schieven ruim dertig adressen. Amelte, dat twee eeuwen terug in handen kwam van een grootgrondbezitter en daardoor formeel geen deel meer uitmaakt van de buurtschap, heeft er zes.

Anreep-Schieven-Amelte

Van oorsprong vormt het driet al een echt esdorp, dat echter door haar ligging tussen veel stroompjes nooit is uitgroeid tot een dorp van enige omvang. “We zijn te klein om aangesloten te zijn bij de BOKD”, vertelt Gerrit ten Brink, die in Anreep is geboren. “Toch spreken we hier van ‘het dorp’”, vult Mieke Kraijer aan, die er al bijna dertig jaar woont. Gerrit en Mannie ten Brink en Mieke Kraijer zijn actief als vertegenwoordigers van de belangen van de gemeenschap in de contacten naar buiten; daarnaast is Gerrit volmacht in de boermarkte.

Eigen werkgroep

“Vijf jaar geleden werd duidelijk dat dit gebied onderdeel zou worden van het Nationaal beek- en esdorpenlandschap. Om te voorkomen dat onze belangen door de gemeente Assen zouden worden behartigd, hebben we een werkgroep Anreep/Schieven/Amelte in het leven geroepen.

Doordat we zo weinig inwoners hebben, is het vrij gemakkelijk om iedereen te raadplegen als er plannen in de maak zijn. Die worden dan ook breed gedragen en hebben daardoor een grote kans van slagen”, stelt Kraijer.

“Dat was te merken bij de feestelijke start van een project van de werkgroep, waarbij onder andere het beekdalletje ‘Diepstroeten’ is hersteld. Het was gewoon opvallend hoeveel mensen uit Anreep en Schieven daarbij aanwezig waren.”

Saamhorigheid

Zoals bijna alle Drentse dorpen hadden Anreep, Schieven en Amelte van oorsprong een agrarisch karakter. Na de jaren zestig van de vorige eeuw werd dat geleidelijk minder, door gebrek aan opvolgers en door de steeds strengere regels van de overheid. Momenteel kent Anreep nog maar één melkveehouder. Er zijn wel twee paardenpensions en sommige oud-agra-

riërs verhuren een deel van hun schuur als caravanstalling.

De saamhorigheid is groot. “Als het moet kunnen we elkaar midden in de nacht wakker bellen. In zo’n kleine gemeenschap is het belangrijk dat je voor elkaar klaar staat. Nieuwkomers krijgen alle kans om opgenomen te worden. De feestcommissie zorgt ervoor dat nieuwkomers verwelkomd worden en allerlei informatie over het dorp krijgen. De meeste van hen zijn al helemaal ingeburgerd. Ze doen ook enthousiast mee bij activiteiten die de feestcommissie organiseert,” vertelt Gerrit Ten Brink.

“Bijna iedereen is wel op een of andere manier bij die activiteiten betrokken”, vult Mannie ten Brink aan. “Als deelnemer of als enthousiast supporter bij het voetbal of de zeskamp, of als deelnemer of als controleur bij de controlepost tijdens een fietstocht.”

Alleen voor de mannen

De ijsbaanvereniging is traditioneel puur een mannenaangelegenheid, vertelt Mannie ten Brink. “Zowel de jaarlijkse vergadering als alle activiteiten rond de ijsbaan zelf zijn alleen voor mannen. Zij onderhouden de baan en de ‘keet’ en verkopen de kaartjes. Toch doen de vrouwen ook veel. Ze staan in de keet om ‘koek en zopie’ te verkopen en helpen met de organisatie van de wedstrijden.”

Van oudsher is ook de boermarke alleen voor de mannen in het dorp. Iedereen met een bepaalde hoeveelheid grond is lid van de boermarke, die zelf ook nog een flinke hoeveelheid grond in bezit heeft. “De meeste zandpaden hier in de buurt zijn van de boerschap. Die worden gezamenlijk onderhouden”, vertelt Ten Brink. “Eens per jaar of vaker gaat de boerschap gezamenlijk aan het werk: snoeien en de paden bijwerken.” De ‘nazit’ is minstens zo belangrijk voor de saamhorigheid.

Assen-Oost

Met Assen-Oost zijn er over en weer veel verbanden. “We maken deel uit van de wijkraad van deze wijk”, vertelt Kraijer. “De kinderen gaan er naar school en we doen er de boodschappen.” Ten Brink vult aan: “De speeltuinvereniging Anreperstraat wordt door de jeugd van Anreep en Schieven ook enthousiast bezocht. Omgekeerd komen 's winters veel mensen uit Assen-Oost naar de ijsbaan in Anreep. Als onze jongeren eenmaal zelfstandig gaan wonen, doen ze dat liefst in Assen-Oost. Dat is lekker in de buurt en dit gedeelte van Assen heeft diezelfde speciale sfeer die je in Anreep en Schieven aantreft.”

Grafheuvels

Als je vraagt naar de kenmerken van het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa, worden meestal de beken en beekdalen met hun orchideeënrijke graslanden en het gave cultuurlandschap genoemd. Daar is niks mis mee, maar de rijke archeologische waarde blijft onderbelicht. Desgevraagd worden hunebedden genoemd, maar grafheuvels niet. Toch telt het gebied van het Nationaal beek- en esdorpenlandschap zo'n 150 - 180 grafheuvels (tumuli). Groepen tumuli liggen op de Kampsheide, in het Tumulibosch, op het Ballooërveld, in de omgeving van Oudemolen en in het Kniphorstbosch met de Anlooërstrubben.

Grafheuvels zijn begraafplaatsen die in de prehistorie meer dan duizend jaar in gebruik zijn geweest. Het zijn ronde opgeworpen heuvels van enkele meters tot 25 meter doorsnee. Ze zijn niet hoog maar wel herkenbaar als heuvel. Grafheuvels bestaan uit zand en heideplaggen.

Apart

Opmerkelijke zaken in het Drentsche Aa gebied

Jan Tuttel

Men onderscheidt diverse typen, afhankelijk van de wijze waarop de stofelijke resten werden begraven of gecremeerd. Brandheuvels zijn grafheuvels die boven een crematieplaats zijn opgeworpen. De tientallen grafheuvels in het Tumulibos en Kampsheide zijn brandheuvels, daterend uit de IJzertijd. Sommige grafheuvels zijn tijdens hun bestaan ook opgehoogd en uitgebreid voor nieuwe bijzettingen. Grafheuvels, en vooral brandheuvels, hebben een directe relatie met onze historische dorpen. Hunebedden, urnenvelden en grafheuvels liggen niet toevallig bij elkaar in de buurt en langs oeroude doorgaande wegen. Ze hebben ook een territoriale functie.

Diverse grafheuvels kennen vanaf de Middeleeuwen een vorm van hergebruik. Er zijn in Drenthe vijf officiële Galgenbergen bekend, waar op belangrijke grafheuvels de galg geplaatst werd. De Galgenberg tussen Anloo en Schipborg diende ook als grensmarkering.

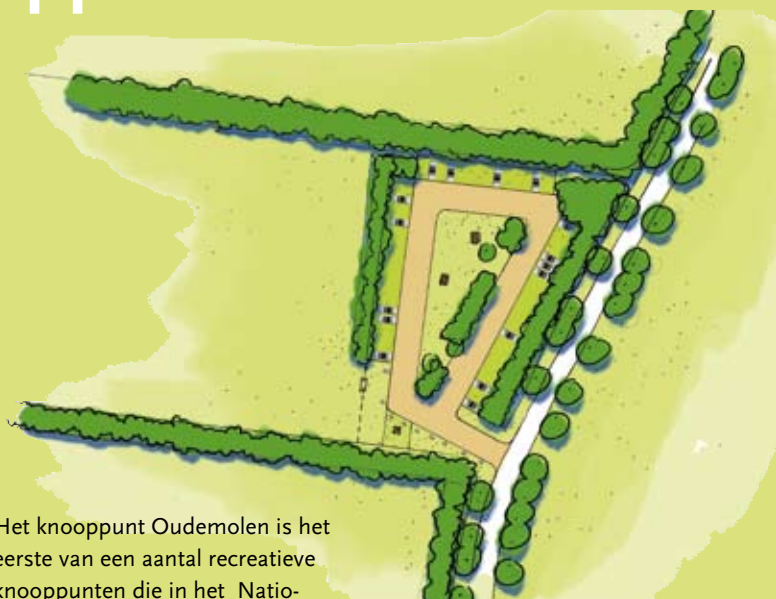
Door ontginning en vernieling zijn tientallen grafheuvels verdwenen. Voorbeelden van misbruik zijn militaire graverij voor een uitkijkpost op de heide en het zitbankje dat een schaapherder ooit in de heuvel had gegraven.

Ik werd zelf een keer met m'n neus op de feiten gedrukt tijdens een veldexcursie met studenten van het International Agricultural Centre van de Landbouwniversiteit Wageningen. Mijn introductiepraatje hield ik staande boven op een grafheuvel. Toen ik mijn Aziatische en Afrikaanse gasten vroeg wat naderbij te komen, kwamen ze niet. Bij de nabespreking kreeg ik keurig in bedekte termen te horen dat ik maar weinig respect betoonde voor mijn voorvaders. Hun culturen hebben meer eerbied voor oude gronden en begraafplaatsen dan de onze. Een grafheuvel is méér dan een bergje zand met plaggen.

Het heeft wat langer geduurd dan de bedoeling was, maar deze zomer krijgt Oudemolen dan toch zijn 'knooppunt' voor het recreatieve verkeer. Aan de Molensteeg wordt een parkeerplaats aangelegd voor bezoekers van het Drentsche Aa-gebied, met aansluitingen op wandelroutes. De overlast van geparkeerde auto's op de brink en langs de doorgaande weg zal dan – als het goed is – tot het verleden behoren.

Knooppunt Oudemolen komt er nu echt

Het knooppunt Oudemolen is het eerste van een aantal recreatieve knooppunten die in het Nationaal beek- en esdorpenlandschap zijn gepland: parkeerplaatsen waar bezoekers hun auto achterlaten om wandelend of op de fiets het gebied in te trekken. Aanleg van knooppunten op strategische plekken kan de parkeerdruk elders wegnemen.

Andere plek

Vorig jaar kondigde Doorstroom (nummer 4) al de aanleg van het knooppunt aan. Uit overleg met de bewoners van Oudemolen was een locatie naast Herberg De Fazant als het meest geschikt naar voren gekomen. Over het plan voor een parkeerplaats op deze plek bestond begin 2005 overeenstemming op hoofdlijnen. Na diverse gesprekken hebben de initiatiefnemers en de uitbaters van De Fazant met elkaar in mei 2005 echter de conclusie getrokken dat de belangen te ver uit elkaar lagen. Hernieuwd overleg met de bewoners leidde tot de keuze voor de Molensteeg. De familie Linthorst Homan bleek bereid de benodigde grond te verkopen aan Staatsbosbeheer.

Passend in landschap

De parkeerplaats gaat ruimte bieden aan vijftig auto's. Het terrein is al aan drie kanten omgeven door een houtwal. Met wat extra beplanting ontstaat een besloten geheel, waardoor het gestalde blik nauwelijks zal opvallen in het landschap. De parkeerplaats zelf krijgt ook

een 'landschappelijke' uitstraling. Voor de parkeerruimte worden betonstenen gebruikt met gaten waar gras doorheen kan groeien. De rijbaan zal bestaan uit bruine klinkers. Op het terrein komen een paar picknickbanken te staan en een informatiezuil in de 'huisstijl' van de Nationale Parken.

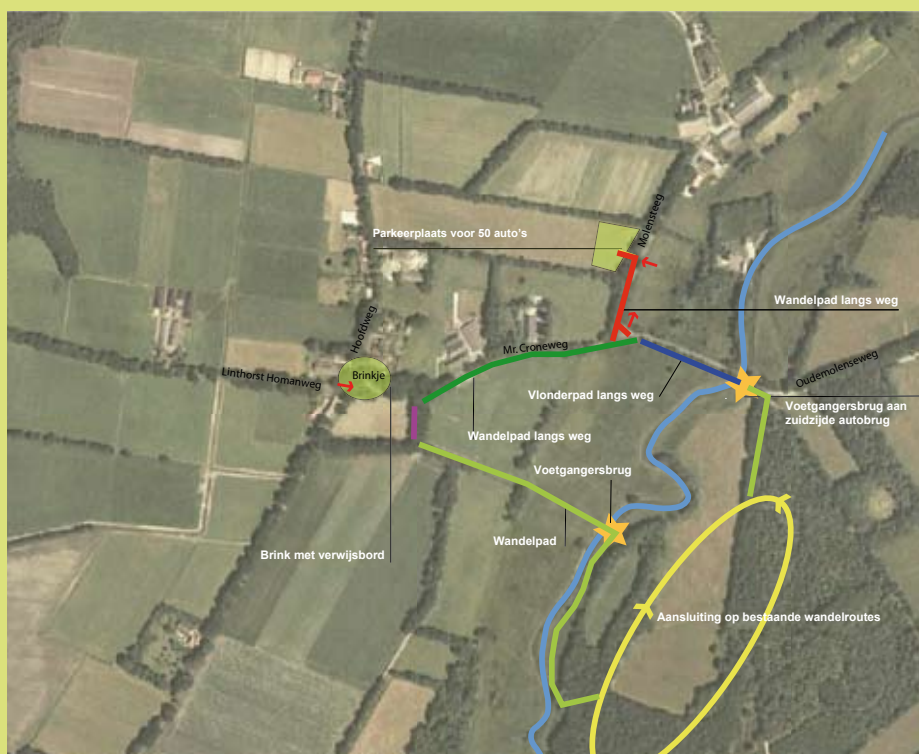
Voetgangersbruggen

De aansluiting op de bestaande wandelroutes komt tot stand via nieuwe wandelpaden langs de Molensteeg en langs de Mr. Croneweg, zowel richting Oudemolen als naar de brug over de beek. Aan de zuidkant van de

huidige (auto)brug komt een aparte houten voetgangersbrug. Een eindje zuidelijker wordt een tweede voetgangersbrug over de beek aangelegd, die via een nieuw wandelpad vanuit het dorp te bereiken is. Zo kan men op twee plekken aansluiten op de bestaande wandelroutes én ontstaat de mogelijkheid van een korte rondwandeling.

Brink autovrij

De brink in Oudemolen wordt autovrij gemaakt door een aantal bomen te planten en zwerfkeien neer te leggen. Langs de Molensteeg wordt een parkeerverbod ingesteld. Ook hier worden fysieke maatregelen genomen om het parkeren in de berm tegen te gaan, evenals langs de Mr. Croneweg. De werkzaamheden zijn eind april gestart. Voorafgaand onderzoek heeft uitgewezen dat er geen bijzondere natuur of archeologische waarden worden aangetast. Bij de uitvoering wordt er op gelet dat er geen broedende vogels worden verstoord. Staatsbosbeheer heeft de leiding over de uitvoering van het project, waaraan verder de gemeente Tynaarlo, de provincie en het recreatieschap financieel bijdragen.

De Drentsche Aa is beroemd om zijn vrij meanderende beeklopen. Toch is ook dit beekstelsel niet helemaal ontsnapt aan de normalisatiedrang uit de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw. Met name in de bovenlopen en in de middenlopen rond Assen en Rolde zijn beektrajecten rechtgetrokken en van stuwen voorzien, waardoor veel moois aan natuur en landschap verloren is gegaan. Onder het motto 'Van Aa naar Beek' werken verschillende partners nu aan het ecologisch herstel van deze beeklopen. Dit voorjaar komen drie projecten gereed, met als opvallendste het herstel van het Oude Amerdiep.

Werk in uitvoering

Van Aa naar Beek

Oude meanders in ere hersteld

Mededelingen Overlegorgaan

Drentsche Aa nu ook Nationaal Landschap In praktijk nauwelijks verandering

Er komt een Nationaal Landschap Drentsche Aa. Het stroomgebied van de Drentsche Aa is een van de twintig Nationale Landschappen die het Rijk heeft aangewezen in de Nota Ruimte.

Deze nota is inmiddels door de Tweede en Eerste Kamer aanvaard en daarmee zijn de Nationale Landschappen in Nederland een feit.

Voor de Drentsche Aa kan dat verwarring geven. Sinds een paar jaar is er immers al een Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa. Formeel is het nieuwe Nationaal Landschap iets anders; het is een nieuwe titel erbij. In de praktijk verandert er niet veel. Het nieuwe 'etiket' heeft betrekking op een groter gebied (de provincie moet de grenzen nog vaststellen, maar het uitgangspunt is dat het hele stroomgebied van de Drentsche Aa er onder valt).

Het voordeel van de aanwijzing als Nationaal Landschap is dat er meer geld voor projecten beschikbaar komt. Voor de rest zult u er als bewoner weinig van merken.

De partners in het Nationaal beek- en esdorpenlandschap gaan gewoon verder op de weg die zij zijn ingeslagen. Hun uitgangspunt, 'behoud door ontwikkeling', is ook het adagium voor de nieuwe Nationale Landschappen. Het BIO-plan, de Landshapsvisie Drentsche Aa, de Integrale Kanskaart en het Plan van Aanpak Levend bezoekersnetwerk dienen als basis voor het Uitvoeringsprogramma dat de provincie maakt voor het Nationaal Landschap. In dat programma worden alle projecten opgenomen die voortkomen uit de vier documenten. Het uitvoeringsprogramma is een vereiste om geld van het Rijk te krijgen voor projecten in de periode 2007-2013.

De eerste herstelmaatregelen aan beeklopen van de Drentsche Aa dateren van 1995. Sinds 2003 vormt de visie 'Van Aa naar Beek' de basis voor alle plannen voor beekherstel. De visie, opgesteld in opdracht van Waterschap Hunze en Aa's, Staatsbosbeheer en de provincie Drenthe, mikt op het ecologisch herstel van alle beektrajecten in het stroomgebied in 2015. De visie past binnen de Europese Kaderrichtlijn Water.

Vrij baan voor beekvissen

Een van de uitgangspunten van de visie is terugkeer van de natuurlijke stroming in alle beeklopen. Een tweede doel is dat vissen en andere waterdieren zich weer ongehinderd door het beekstelsel moeten kunnen verplaatsen. Nu stuiten karakteristieke beekvissen zoals winde, rivierprik, bermpje en serpeling op weg naar de bovenlopen nog op onoverkomelijke barrières in de vorm van stuwen. Ten slotte wordt gestreefd naar een minder ingrijpend onderhoudsregime, waardoor de natuurlijke variatie in en langs de beek toeneemt.

Oude Amerdiep

Bij Amen koppelt Waterschap Hunze en Aa's in één keer ruim twee kilometer oude meander aan de hoofdstroom. Herstel op een dergelijke schaal is in het hele beheersgebied van het waterschap nog niet eerder vertoond. Door het aanbrengen van een instroomopening en het vervangen van een stuw benedenstrooms door een stenen vistrap kan het water weer zijn oude weg via het Oude Amerdiep vervolgen. Het beekherstel levert niet alleen winst voor de natuur op: de langere afvoerweg draagt ook bij aan het vertragen van de waterafvoer, een van de uitgangspunten van het huidige waterbeleid.

Andere projecten

Tegelijk met het herstelproject Oude Amerdiep zijn eind april nog twee projecten opgeleverd. In het Anreepdiep bij Assen is bij een stuw een omleiding voor vissen gemaakt door de naastgelegen oude meander open te graven. Daarin zijn kleine drempels van losse stenen aangebracht om het hoogteverschil stapsgewijs te overbruggen. Bij Deurze is een oude meander van het Deurzerdiep met een lengte van vijfhonderd meter weer watervoerend gemaakt. Verdere herstelprojecten zijn in voorbereiding.

De komende jaren onderzoekt het waterschap Hunze en Aa's de flora en fauna in en rondom de herstelde beeklopen, om te zien of de maatregelen het gewenste resultaat hebben voor de natuur. Deze kennis komt van pas bij nieuwe herstelprojecten en voor de optimale afstemming van beheer en onderhoud.

Foto's welkom

Het Drentsche Aa-gebied is fotogeniek! Op de website www.drentscheaa.nl vindt u een fotogalerij, die een beeld geeft van het Nationaal beek- en esdorpenlandschap (kies 'Verkennen' en dan 'Fotogalerij'). Iedereen kan daarvoor foto's insturen. Vindt u het leuk als uw foto's in deze galerij worden opgenomen? Stuur ze dan, bij voorkeur digitaal op cd, naar het secretariaat van het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa, postbus 122, 9400 AC Assen. Naast foto's van nu zijn ook oude en bijzondere opnamen van het gebied welkom. De fotoredactie maakt naar eigen goeddunken een selectie uit de ingestuurde foto's. Er wordt geen vergoeding betaald voor gepubliceerde foto's. De overige voorwaarden vindt u op de site.

Agenda

Deze agenda bevat alleen de excursies die worden georganiseerd door het Nationaal beek- en esdorpenlandschap. Het complete overzicht van alle activiteiten in het gebied vindt u in de Op Stap Krant 2006 (onder andere verkrijgbaar bij horecaondernemers in het Drentsche Aa-gebied) en (met de meest actuele gegevens) op onze website: www.drentscheaa.nl.

De excursies in deze agenda staan onder leiding van ervaren Drentsche Aa-gidsen (zie artikel in deze Doorstroom). Deelname is gratis. Voor de excursies gemerkt met een * moet u zich aanmelden via telefoonnummer (0592) 371740. Voor de overige excursies is opgave niet nodig. Goede wandelschoenen of laarzen aanbevolen. **Let op: uw hond mag niet mee.**

Datum	Activiteit / thema	Startpunt	Start-tijd
Mei			
Do 25	Dauwtrappen	Herberg van Loon, Loon	06.30
Za 27*	Fietsen langs essen en dorpen (20-25 km). Fiets en proviand meenemen!	Restaurant van Tarel, Taarlo	14.00
Zo 28*	Orchideeën	Herberg De Fazant, Oudemolen	13.30
Juni			
Ma 5	Drie diepjes	Parkeerplaats aan de Molensteeg, Oudemolen	14.00
Za 10	Avond(t)uren	Parkeerplaats aan de Molensteeg, Oudemolen	20.00
Zo 11	Wandelen op het Eexterveld	Torenweg tussen Eext en Anloo, ten oosten van het Eexterveld	10.00
Za 17	Wandelen op het Eexterveld	Torenweg tussen Eext en Anloo, ten oosten van het Eexterveld	10.00
Juli			
Zo 2*	Bijzondere planten en dieren	Informatiepaneel De Heest langs de weg Loon - Gasteren	14.00
Za 15	Kijken naar vlinders	Torenweg tussen Eext en Anloo	14.00
Zo 16	Wandeling van Hunebed op de Hondsrug tot de beek Drentsche Aa	Hunebed Noordlaren (provincie Groningen)	10.00
Zo 23	Dwalen in karrensporen	Schaapskooi, Balloo	10.00
Za 29	Libellen en juffers	Parkeerplaats Molensteeg, Oudemolen	14.00
Augustus			
Za 5	Zomerverhalen	Informatiepaneel De Heest langs de weg Loon - Gasteren	09.00
Za 12	Avond(t)uurlijke ontmoetingen	Schaapskooi, Balloo	21.00
Zo 13	Zomerverhalen	Schaapskooi, Balloo	14.00
Za 19	Prehistorie in de Strubben	Hunebed D8, bereikbaar vanaf de weg Schipborg - Anloo	14.00
Wo 23	Wandeling op het Eexterveld	Torenweg tussen Eext en Anloo	19.00
Za 26	Prehistorie op het Ballooërveld	Schaapskooi, Balloo	10.00
September			
Zo 3	Siepelveen in het beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa	Hotel Golden Tulip, Zeegse	10.00
Zo 10	Kenmerken van het beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa	Harry de Vroome monument Smalbroekenloopje	14.00
Za 16	Schemertocht in het beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa	Torenweg tussen Eext en Anloo	18.30
Za 23	Landbouw als beeldbepaler van het beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa	Informatiecentrum Homanshof, Anloo	10.00
Za 30	De vormende invloed van het water	Parkeerplaats Molensteeg, Oudemolen	10.00
Oktober			
Za 7	Ballooërveld bij maanlicht	Schaapskooi, Balloo	19.00*
Zo 15	Paddenstoelen	Café de Aanleg, Deurze	14.00
Za 21	Herfst	Herberg van Loon, Loon	14.00
Za 28	Herfstochtendwandeling	Informatiepaneel De Heest langs de weg Loon - Gasteren	10.00

* Of zodra de maan op is

Colofon

Secretariaat Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa
Kees Folkertsma, Herman Thije
Postbus 122, 9400 AC Assen
Telefoon: (0592) 365864 / 365860
Fax: (0592) 365422
E-mail: drentscheaa@drenthe.nl
Internet: www.drentscheaa.nl

Coördinator voorlichting en educatie

André Brasse, IVN
Consulentschap Drenthe
Postbus 122, 9400 AC Assen
Telefoon: (0592) 371740

Redactieadres

Secretariaat Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa
Redactie Doorstroom
Postbus 122, 9400 AC Assen
Telefoon: (0592) 365683 (Joke Christerus)
E-mail: doorstroom@drenthe.nl

Eindredactie

Henk van den Brink, Noordwolde (Gn)

Redactie

André Brasse
Henk van den Brink
Joke Christerus

Fotografie

André Brasse (tenzij anders aangegeven)

Vormgeving

Albert Rademaker BNO

Grafische verzorging

Docucentrum, provincie Drenthe

Verspreiding

TPG post

Oplage

15.000

© Secretariaat Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa 2006

Nederland heeft 20 nationale parken